

PAPER DETAILS

TITLE: HALEB SANCAGINDA TÜRKÇE YER ADLARI

AUTHORS: Enver ÇAKAR

PAGES: 83-107

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/114206>

HALEB SANCAĞINDA TÜRKÇE YER ADLARI

Yrd. Doç. Dr. Enver ÇAKAR*

Onomastik adı verilen yer ve insan adları bilgisinin, yer adları ile uğraşan koluna *toponimi* denilmektedir. Yer adları konusu bütün bilim dallarını ilgilendiren ve üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konudur.

Türk tarihi, kültürü ve yerleşme coğrafyası bakımından toponimi büyük bir önem taşımaktadır. Hızla değişen hayat şartları, hızlı kentleşme, teknolojik gelişmeler ve doğal afetler sonucu bazı iskân yerleri zamanla ortadan kalkmakta veya başka bir alana taşınmaktadır¹. Bazen de bir bölgenin başka bir kültürün hakimiyeti altına geçmesi, zamanla buradaki adların kısmen veya tamamen değiştirilmesine sebebiyet vermektedir. Bundan dolayı Osmanlı devletinin önemli bir sancağını teşkil eden ve bugün Suriye toprakları içerisinde yer alan Haleb sancağındaki Türkçe yer adlarının tespiti kültürümüz açısından mühim bir vazifedir.

Çalışmamızın ana kaynaklarını, *Başbakanlık Arşivi*'nde *Tapu-Tahrir Defterleri Tasnifi*'nde 93, 146, 1040, 397, 454, 493 ve 610 numarada kayıtlı bulunan Haleb sancağı "mufassal" Tapu-Tahrir Defterleri teşkil etmektedir. XVI. yüzyıla ait olan bu defterlerin ilki 1520, sonuncusu da 1584 tarihli. Biz bu çalışmamızda daha ziyade ilk 5 defterden istifade ettik.

* Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü ELAZIĞ.

1. İbrahim Yılmazçelik, "19. Yüzyılda Harput ve Cıvırı Yer İsimleri Üzerine Bir Deneme", *Fırat Havzası II. Folklor ve Etnografya Sempozyumu, Bildiriler*, Elazığ, 1989, s. 323.

Bu defterlerde Haleb sancağı, sancak merkezi olan Haleb Şehri (Nefs-i Haleb) ile 27 nahiyeden müteşekkildir². Bu nahiyeler, *Cebel-i Sem'ân*, *Cebbîl*, *Bâb*, *Matah*, *Menbiç*, *Râvendân*, *'Amik*, *Derbsâk*³, *Bakrâz* (*Bakrâs*), *Hârim*, *Halka*, *Cebel-i A'lâ*, *Cebel-i Barîşa*, *Cebel-i Benî 'Alim*, *Sermîn*, *Cebel-i Samâk*, *Rûc*, *Zâviye*, *Antakya*, *Süveyde* (*Süveydiye*), *Kuseyr*, *Altun-Özü*, *Şuğur*, *Cebel-i Akrâ'*, *Şeyzer*⁴, *Masyâf* ve *Kefr Tâb*'dir⁵.

Haleb şehrinin mahalleleri ile yukarıda bahsettiğimiz nahiyelerine tâbi olan köy ve mezraalarından ilk bakışta anlamı kolaylıkla anlaşılabilen Türkçe yer adlarını değerlendirmeye esas olarak aldık. Bu yer adlarının toplam sayısı 983'tür⁶. Haleb sancağındaki yer adlarının mühim bir kısmı Arapça veya daha eski kökenlidir. Türkçe anlam taşımayan veya içerisinde herhangi bir Türkçe kelime ya da ek bulunmayan yer adlarını çalışmamızın dışında tuttuk. Yoksa Haleb'de Türklerin sakin olduğu, fakat yerleşim yeri isminin Türkçe olmadığı çok sayıda iskân yeri vardır.

Aşağıdaki yer adları listelerinde de görüleceği üzere birçok yer adı, *Kantaracık*, *Bâbcuğaz*, *Birecik*, *Kasîryacık* gibi Türkçe ekler ekler suretiyle ya da *Kantara-i Topuz*, *Taşlu Fahhâr*, *Tell Çerçi*, *Kefr Keçe* gibi hem Arapça hem de Türkçe kelimelerin birlikte kullanılmasıyla yapılmıştır. Bu tür adları ise, Türk yer adları oldukları için, Türkçe yer adları olarak kabul ettik.

Türkmenler'in Suriye'ye ilk gelişleri 1063 yılından itibaren olmuştur. Suriye'ye gelen muhtelif Türkmen grupları kendi hayat şartlarına uyabilecek bölgeleri vatan edinmişlerdir. XII. yüzyılda, *İmadeddin Zengi* Haleb emiri olduktan sonra *Şehrizor-Erbil* böl-

2. TTD 454'te 24, TTD 493 ve TTD 610'da ise 22 nahiyedir.

3. Bakrâz ve Derbsâk nahiyeleri, XVI. yüzyılın ikinci yarısında Uzeyr sancağına bağlanmıştır.

4. Şeyzer, Masyâf ve Kefr Tâb nahiyeleri XVI. yüzyılın ortalarına kadar Haleb sancağına bağlıdır. Bunlardan Kefr Tâb, Maarra sancağına, Şeyzer ve Masyâf ise Hamâ sancağına bağlanmıştır.

5. Kısa bir süre Haleb sancağına bağlı kalmış olan ve 1526'dan sonra müstakil bir sancak haline getirilen A'zâz ve Kilis'teki yer adları bu incelemenin dışında tutulmuştur.

6. İki isimli yer adlarından Arapça olanları bu rakama dahil değildir.

gesindeki *Yıvalar*'ın mühim bir kısmını Haleb bölgesine getirmiş ve onlara Haçlı ucunda dirlik vermişti. Bu Suriye Yıvaları, başları Yaruk'a nisbetle *Yarukiyye* (Yaruklu) adıyla anılmışlardır⁷. Kö-sedağ savaşı (1243) sonra, Anadolu'nun Moğol tazyikine maruz kalması sebebiyle, bazı Türkmen boyları Anadolu'dan ayrılarak Suriye'ye gelmişlerdir. Özellikle Memlûk Sultanı *Baybars* (1260-1277) zamanında 40 bin çadırılık büyük bir Türkmen topluluğu Haleb bölgesine gelerek yerleşmişlerdi. Bunların kışlığı Kuzey Suriye, yaylakları ise Maraş, Uzunyayla ve Sivas'a kadar uzanıyordu. Böylelikle daha XIII. yüzyılın ikinci yarısında Suriye'nin kuzeyi tam manâsıyla bir Türkmen yurdu haline gelmişti⁸.

Her etnik grup, vatan tuttuğu toprak parçasından ayrıldıktan sonra göç ettiği yeni çevreye, kimliğini korumak için hakim olmaya çalışır. Bunun sonucu olarak yurt tutmaya karar verdiği yeni ortama, eski ana yurdunda kendini yansıtan adları vermeye, damgaları vurmaya başlar. Bir anlamda eski yurt, yeni topraklar üzerine taşınır, yeni topraklar üzerine eski vatan işlenir. Bu işlem, yeni vatan tutulan toprağın, tabiat ortamının benimsenmesini, göç eden grubun yaşamasını kolaylaştırır⁹. Bu bakımdan Türkler kurdukları köylerin, ekip biçtikleri mezraaların adlarını eski geleneklerine göre verdiler. Bunu yaparken de kendi oymak veya boşlarının adlarını ya da değer verdikleri bir şahsiyetin adını aldılar. Bazen dinî motiflerini bazen de çevrelerindeki bitki veya fizikî çevre unsurlarını kullandılar. Yer adlarını koyarken de âdeta bir coğrafyacı dikkati ile hareket ettiler ve kendi kültürlerini yaşadıkları çevreye naksettiler. Meselâ, Cebbûl nahiyesinin *Tell Ebû Zana* adlı mezraasının adını *Kürd Öyüğü*¹⁰, Cebel-i Akra' nahiyesinin *Sehliye* adlı köyünü *Bayındır*, Cebel-i Sem'ân nahiyesinin *Ma'arrâtâü'l-Curn* adlı mezraasını *Konuk Boğan*, Cebbûl nahiyesinin *Tel Cubbîn* adlı

7. Faruk Sümer, *Oğuzlar (Türkmenler)*, İstanbul, 1999, s. 156.

8. Mustafa Kafalı, "Suriye Türkleri I", *Töre Dergisi*, Sayı, 21 (1973), s. 33.

9. Dursun Yıldırım, "Coğrafya'dan Vatan'a Geçiş ve Vatan ile Göç Ediliş Problemi", *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri*, Ankara 11-13 Eylül 1984, Ankara, 1984, s. 163.

10. "Tell", Arapça'da "tepe" demektir. "Öyük" (Höyük) ise Türkçe'de tepe veya tepeliklere denir. Bu tepeler, tabii olabileceği gibi, eski yerleşim yerlerinin yıkılması neticesinde de meydana gelmiş olabilir.

mezraasını *Kara Burç*, Hârim nahiyesinin *Tellü'l-Kebîr* adlı köyünü *Kara Depe* olarak yeniden adlandırdılar.

Haleb sancağındaki yer adları bir harita üzerinde tetkik edildiği zaman, Türkçe yer adlarının daha ziyade sancağın kuzey ve batı kesimi ile Haleb şehrinin varoşlarında, yani sur dışında kalan mahallelerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Burada dikkatimizi çeken ikinci önemli nokta ise Türkçe yer adları ile timâr dağılımı arasında bir paralellik olmasıdır¹¹. Zirâ, Haleb sancağındaki timârlar, sancağın bütün bölümlerine teşmil olmakla birlikte, daha ziyade sancağın kuzeyinde ve batısında yoğunlaşmaktadır. Bu alan, Menbiç'in güneyinden başlayıp Cebel-i Akra' nahiyesinin Trablus sınırına kadar uzanmaktadır (bkz. *Harita-1*). Buradaki köyler az nüfuslu ve çoğu zaman mezraa hususiyetleri taşıyan yerlerdir. Bundan dolayı, bu bölgedeki köylerin mezraalara, mezraaların da köylere dönüştükleri sıklıkla görülmektedir. Kalabalık nüfusu olan iskân yerleri ise, genellikle padişah haslarına ya da mülk veya vakıflara tahsis edilmişlerdir ki, bu durum, daha ziyade sancağın orta kesimindeki nahiyelerde yaygın olarak görülmektedir. Sancağın güney ucunda bulunan ve XVI. yüzyılın ortalarına doğru *Hamâ* sancağına bağlayan *Şeyzer* nahiyesi ile aynı dönemde *Ma'arra* sancağına bağlanan *Kefr Tâb* nahiyelerinde ise yine timâr sayısı artmaktadır. Bu nahiyelerdeki köyler de az nüfusludur ve mezraaların sayısı köylere nazaran çok daha fazladır. *Ma'arratâ et-Türkman*, *Hureybetü't-Türkman* gibi yer adları ile bazı Türkçe yer adlarının olması, buralarda da Türkmen varlığına delalet etmektedir. Nitekim, tahrir defterlerindeki kayıtlardan anlaşıldığına göre *Şeyzer*'de *sakalsuzlu* adlı iki Türkmen cemâati yaşamaktaydı¹².

Yer adları özelliklerine göre bir sınıflandırmaya tabi tutulduğu takdirde¹³, Haleb sancağındaki yer adlarının ilk kategorisini fizikî

11. Bkz. Enver Çakar, *XVI. Yüzyılda Haleb Sancağı (1516-1566)*, (Basılmamış Doktora Tezi), Fırat Üniversitesi Sosyal Bil. Ens. Tarih Anabilim Dalı, Elazığ, 1998, s. 328-329.

12. *TTD 1040*, s. 563-564.

13. Yer adlarının birçoğu *Deve Öyüğü*, *Eşek Kuyusu*, *Ağca Mezraa*, *Zeytûn Beli*, *Yosun Öyüğü* gibi iki isimden müteşekkildir. Bunların tasnifi, oranların daha sağlıklı belirlenebilmesi için, isimlendirmeye esas olan yere göre yapılmıştır (*Eşek Kuyusu* adlı yerde "Kuyu"nun esas alınması gibi).

çevre ve tabiat unsunları ile ilgili yer adlarının teşkil ettiği görülmektedir. Toplam sayısı 584 olan bu adlar, bütün yer adlarının %60'ını meydana getirmektedir.

Fizikî çevre ve tabiat unsurlarına dayanan yer adlarının ilk kategorisini genellikle herhangi bir tarihî manâsı olmayan, her yerde ve her devirde rastlanılabilen tasvirî yer adları oluşturmaktadır. Bu tür adlar, kendi kültür çevrelerinden uzakta yeni bir coğrafya ile karşılaşan insanların bu coğrafyayı nasıl tanımladıkları bize anlatır. Zirâ Türkler, üzerinde yaşamaya başladıkları tabiatı önce gözlemlemişler, onu tanımışlar ve onda keşfettiklerini kendi dilleriyle tasvir etmeye veya musikileri ile bestelemeye çalışmışlardır¹⁴.

Tasvirî yer adlarının bir kısmı, *Ağca Taş*, *Kayacık*, *Üç Toprak*, *Kara İn*, *Ak Mağara*, *Beşik Depe*, *Killik*, *Çukuriye*, *Altuncuk*, *Söğüd Ovası*, *Mezraacık*, *Ebû Derbendi*, *Meydancık*, *Kışlak*, *Yaylacık*, *Danişmend Akları*¹⁵, *Yahya Bilâni*¹⁶, *Zeytûn Beli*¹⁷ gibi yeryüzünün tabii yapısını dile getiren adlardır. Yer adları içerisinde %23'lük bir orana sahip olan bu tabii unsurlar, çoğu zaman "kara", "ak/ağ", "kızıl", "gök" ve "sarı" gibi tabiatın renkleriyle ifade edilmişlerdir. Ayrıca, bunların tonları olan "karaca", "ağca", "kızılca", "gökçe" ve "saruca" gibi renkler de çok sık olarak kullanılmışlardır. Eski Türk geleneğinde bu renkler, tabiatın renkleri olmanın yanı sıra, farklı manaları da taşımaktadır. Özellikle yönlerin ve merkezin tayininde bu beş renk kullanılıyordu. Bunlardan "ak" batı yönünü, "kara" kuzey yönünü, "gök" doğu yönünü, "kızıl" güney yönünü ve "sarı" da ortayı yani merkezi göstermekte idi¹⁸. Ayrıca, "boz" ve "ala" ile bunların tonları olan "bozca" ve "alaca" da yer adlarının be-

14. Bahaeddin Yediyıldız, "Türkiye'de Yer Adı Verme Usulleri", *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri*, Ankara 11-13 Eylül 1984, Ankara, 1984, s. 27.

15. Aklan, dağların alçalma yönlerinden her biridir.

16. Bilân, "yüksek boğaz" demektir.

17. Bel, bir dağın iki tepesi arasında bazen geçit şeklini alan alçak yere denir.

18. Bu konu hakkında daha fazla bilgi için bkz., Bahaeddin Ögel, *Türk Kültür Tarihine Giriş*, c. VI, Ankara 1991, s. 377-378, 417, 431-447, 459; Reşat Genç, *Türk İnanışları İle Millî Geleneklerinde Renkler ve Sarı, Kırmızı, Yeşil*, Ankara, 1997, s. 3-6.

lirlenmesinde yaygın olarak kullanılan ve yine farklı manâları da içeren renklerdir¹⁹.

Mezraa-i Dümdüm, Mezraa-i Hatun, Mezraa-i Şeyhü'l-Cedîd gibi, "mezraa" adını taşıyan bazı yerlerin aslında köy olduğu görülmektedir. Bu ismi taşıyan yerler önceleri mezraa iken iskân olmuşlar ve dolayısıyla köy statüsü kazanmışlardır. Fakat, buna rağmen eski adları muhafaza edilerek, bu köyler yine "mezraa" adıyla zikredilmeye devam edilmiştir.

Arazinin kurak ya da çorak olması veya vakıf ya da mülk olmasına göre de isimlendirmeler yapılmıştır. Meselâ, *Kurakiye, Çorakiye, Büyük Vakf, Mülkcuğaz* gibi adlar, sayıları fazla olmayan bu tür yer adlarıdır.

Ayrıca, *Bağluca, Bağçecik, Bostancık* gibi isimler ile *Narluca, Incirlü, Tutluca, Fengcuğaz*²⁰, *Zeytûniye, Ebû Keşşâş Bükü*²¹, *Hayvacık, Ceviziye, Ispanak, Yosunluca, Arpaluca, Üç Ağaç, Igdelü, Çınar* gibi adlar da tabiatın bitki örtüsünü göstermektedir. Bu gruptaki yer adlarının sayısı 64'tür ve yer adlarının %6'sını meydana getirmektedir.

Haleb'de *Cullâb Öreni, Çat Ören, Çukur Ören, Ağca Ören, Karaca Virân, Dokuz Virânı, Boz Öyük, Deve Öyüğü, Yorgan Öyüğü, Yosun Öyüğü* gibi ismini "öyük" (Höyük), "ören" ve "virân"dan alan çok sayıda yer adı da vardır. Sadece "ören" kelimesi ile yapılmış 41 yer adı vardır ki, bunların 24'ü XVI. yüzyılın ortalarında "virân" olmuştur. Meselâ, *Menbiç* nahiyesinin, ilk tahrirlerde (TTD 93 ve TTD 146) *Karaca Ören* adlı ile görülen köylerinin çoğu, sonraki tahrirlerde (TTD 397 ve TTD 454) *Karaca Virân* olarak zikredilmektedir. Ayrıca, XVI. yüzyılın başlarından itibaren "virân" veya "harâb" olarak (meselâ, *Karaca Virân, Virânşehir* gibi) zikredilen 17 tane yer adı vardır. "Öyük" (Höyük)

19. Bu renklerle ilgili olarak bkz. Bahaeddin Ögel, *Aynı eser*, c. I, Ankara, 1991, s. 452; Reşat Genç, *Aynı eser*, Aynı yer.

20. Feng, acı hıyar ya da Ebu Cehil karpuzu demektir.

21. Bük, akarsu kenarlarındaki çalılık ya da ağaçlığa verilen addır.

ile yapılmış yer adları toplamı ise 30'dur. Buna göre Haleb'de 88 yer adı (yer adlarının %9'u), ismini geçmişte birer yerleşme yeri olan fakat zamanla yıkılarak tepeciklere dönüşmüş olan tarihî mekânlardan almaktadır. Bunlar isimlendirilirken, başlarına "kara", "karaca", "ağca", "kızıl", "kızılca", "taşlu", "geçid", "yorgan", "yosun" gibi sıfat ve isimler konarak toprağının özellikleri de vurgulanmıştır.

Tarihî kalıntılarla ilgili olarak, bir başka arazi isimlendirme aracı da "burç" (veya "burc")tur. *Burçcuğaz, Burçlar, Budak Burcu, Tulum Burcu, Büyük Burç, Ağca Burç* gibi köy ve mezraa adlarının sayısı 17'dir. Ayrıca "kend", "kal'a" (kale), "hisâr" ve "bire"²² sözcükleri ile yapılmış 27 (%3) yer adı vardır. Bunlar da, *Kal'acık, Horus Kal'ası, Suluca Hisâr, Yenice Kend, Paşa Kendi, Birecik* gibi isimlerdir.

Saçlu Han, Saraycık, Kozluca, Üç Kubbe, Kantaracık, İki Dam gibi, adını han, hamam, saray, ağıl, koz²³, kubbe, köprü (kantara), vb. fizikî yapılardan alan yer adlarının da olduğu görülmektedir. Haleb sancağında, han ve hamam ile ilgili 10, kubbe ve dam ile ilgili 3, saray ve konak ile ilgili 2, köprü (kantara) ile ilgili 3, ağız ve koz ile ilgili olarak da 7 yer adı vardır. Ayrıca, kilise, mescid, zâviye, ziyâret, meşhed gibi dinî müesseselerin ile ilgili yer adlarına da çokça rastlanmaktadır. Bunların sayısı 21 (oranı %2) olup, *Meşhedlü, Mekâbircik, Zâviye, Gökçe Ziyâret, Kilisecik, Mescidlü* gibi yer adlarıdır.

Yer adı vermede yaygın olarak kullanılan unsurlar arasında su ve su kaynaklarını da zikretmek gerekir. Çünkü, Haleb'de deniz, göl, çay, dere, pınar, curun²⁴, çırçır²⁵, kuyu, ılıca, su, ark, oluk gibi, ismini yine tabii unsurlardan alan 69 tane yer adı vardır. Bunların oranı %6 olup, 28'i pınar, curun ve çırçır, 13'ü kuyu, 7'si ark ve

22. Küçük kale anlamında kullanılmaktadır.

23. Koz, kuzu ağılı demektir.

24. Curun, halk dilinde "çeşme" demektir.

25. Küçük pınar.

oluk, 4'ü göl ve deniz, 3'ü çay ve dere, 3'ü ılıca ve kaplıca ve 5'i de su ile ilgilidir. *Denizcik, Kara Kuyu, Kırk Pınar, Kara Çay, Derecik, Ilıcak, Beş Curun, Çırçırûn, Yoğun Oluk* gibi adlar bu tür yer adlarına birer örnek teşkil etmektedir. Ayrıca, *Karlık, Karlu, Karsu* gibi kar ile ilgili 5 yer adı da vardır.

Son olarak, tabii çevre ile ilgili yer adları grubunu hayvan isimleri ile yapılmış yer adları teşkil etmektedir. Toplam sayısı 18 olan²⁶ (oranı %2'dir) bu yer adları, *Kurbağalu, Danacık, Ayıcık, Horoz, Meymûniye, Koyunluca, Kuşlu, Fâre, İlanluca, Kırk Yılan* gibi Türklerin hayatında mühim yer tutan ve aynı zamanda totemik izler taşıyan isimlerdir.

Haleb'deki yer adlarının ikinci önemli kategorisini, şahıs, oymak, boy ve aşiret adlarına dayanan yer adları oluşturmaktadır. Şahıs, oymak ve boy adları ile ilgili yer adlarının sayısı 259 olup, bütün adların %26'sını teşkil etmektedir.

Şahıs adları, *Mes'ûdiye, Timuriye, Ahmedçe, Hüseyiniye* gibi yalın isimlerle *Hacı Said, Tura Beg, Şakir Ağa, Uzun Ali, Kara Zekeriya, Kürd İsa* gibi çeşitli sıfat ve ünvana sahip isimlerden ve *Mansurî, Dâvudî, Sinanî* gibi (î) mensubiyet eki ile ya da *Hacı Hüseyinlu* gibi (lu) eki ile yapılmış isimlerdir. Ayrıca, *Şeyh Ali, Baba Ali, Şeyh Yaprak* gibi manevî nitelikli adlar da oldukça fazladır. Haleb'de sadece şahıs adları ile ilgili Türkçe yer adları sayısı 104'tür (oranı %11).

Boy, oymak veya kabile adlarının tabiata isim yapılması, Türkler'de çok eskiden beri yaygın olan bir gelenektir. Anadolu'nun hemen her yerinde görülen bu tür adlar verme geleneği, bir Türkmen yurdu olarak kabul edilen Haleb'de de çok yaygın bir şekilde görülmektedir. Bunlar, *Âcûriye, Karkın, Kırık, Yalvaş, Afşar, İnal Oğlu, Kozanlı, Yarukiye, Yazurıca, Reyhaniye, Karamanlı, Arab-*

26. *Deve Öyük, Kurd Öreni* gibi iki isimli yer adlarında, ikinci isim esas alınmıştır. İlk isimlerin de dahil edilmesi halinde hayvan isimlerine dayalı yer adlarının sayısı daha da artmaktadır.

lu, *Danişmendiye*, *Bayındır*, *Köpeklü* gibi boy ve oymak adları²⁷ ile *Tatarlar*, *Çerkes*, *Türkeşlü*, *Ekrâd*, *Tel Türkman* gibi Türk kabile adlarıdır. Oymak, boy ve aşiret adlarına dayanan yer adlarının sayısı 155, oranı ise %16'dır.

Diğer taraftan, *Çörekçi*, *Yaycı*, *Elmacı*, *Urgancı*, *Sehilbaz* gibi meslek isimleri ile *Koca Boğan*, *Taş Atan*, *Baldırı İnce*, *Babatorun*, *Boynuz Kaşlı*, *Çocuk*, *Sırdaş*, *Ağzı Kara* gibi sıfat ya da lakaplarla belirten isimlere de sıkça rastlanmaktadır.

Bunlardan başka, yönler (daha ziyâde şarkî-garbî/doğu-bazı), büyüklük (büzürg)-küçüklük, aşağı-yukarı (tahtanî-fevkânî) gibi kavramlar da isimlendirmelerde kullanılmıştır. Bu kavramlar arazinin konumunu belirlemekte kullanılmakla birlikte yine Türk kültürünün yaygın bir özelliğini de yansıtmaktadır.

Haleb'de, bütün bu isimlerden başka, *Devrek*, *Taktak*, *Sofcuk*, *Sapanluca*, *Kovacık*, *Çömlek*, *Teknecik*, *Baltacık* gibi alet ve eşya isimleri ile *Zarzor*, *Fırfıriye*, *Virvıriye*, *Âcılı*, *Serbest*, *Sürütme*, *Çevirdik*, *Sebepler* gibi özellik ve durum belirten isimlerin sayısı da oldukça fazladır.

Aşağıdaki listelerde de görüleceği gibi, Haleb'de aynı adı taşıyan köy ve mezraalar olduğu gibi, yer adlarının bazıları da iki isimlidir. Tahrir defterlerinde, köy ya da mezraanın ilk ismi yazıldıktan sonra "nam-ı diğer" veya "el-ma'rûf" ifadesinden sonra ikinci adı da zikredilmektedir. Meselâ, *Karaca Virân nam-ı diğer Keçilü*, *'Ayn-i Hüseyin nam-ı diğer Câmûs Pınarı* gibi. Bu husus,

27. Konunun önemi açısından, diğer Türkmen cemâat veya oymakları da şunlardır:

Ordu-yı Gündüzlü, Aysarî, Ramazanlu, Mahmudlu, Avcılar, Çevganiye, Rumlu, Çerçili, Sofiler, Ayaş, Erli, Kebe Oğlu, Kırımıye, Kavâziye, Kebirli, Küpelü, Yenice, Cebbâricek, Ecel, Önlü, Uzun, Yalvaş, Yarımca, Çöp, Kocacık, Görgün, Anter, Boncuk, Böğrü Delük, Eyücek, Herçek, ikizce, Tesbihlü, Sepetli, Yalankoz, Sabar, Uğurluca, Arslanlu, Çoban Beglu, Çamurlu, Kara Sakal, Ballu, Baharlu, Mercanlı, Kuşlu, Şeyhler, Koynu Kısalu, Gencliye, Kazıklı, Necek, Gökçe, Halil Oğlu, Güvenç, Duyuran, Çağidi, Hacılar, Nergisli, Okçular, Arablu, Yavaşlu, Alagöz, Uzeyr (Özer), Aydoğmuş, Çakırî, Kalkum, Keçilü, Kız Kapan, Sungur Begi, Boyaluca, Çökelek, Necek, Borân, Kara Ya'kub, Begtemür, Çander, Eyerci, Tırnaklu, Turgud, 'Unvaniye, Nefs-i Ordu, Sunkur, Çakmak, Davûdî, Dikicili, Kayırlu, Tıraşcık, Nâib.

yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, Türklerin buralara yerleşmelerinden sonra isimleri kendi kültürlerine uygun olarak değiştirmelerinden kaynaklanmıştır. Biz, isim listelerinde, "nam-ı diğer" ifadesi yerine, iki isim arasında kısaca (/) işaretini kullanarak, köy ya da mezraanın iki ismini de belirttik (*Karaca Virân/Keçilü* gibi).

Söz konusu listelerde, yer adlarını belirtirken kolaylık olması açısından, "köy" olanları (K) harfi ile "mezraa" olanları ise (M) harfiyle gösterdik. Şayet yer adının statüsünde bir değişiklik meydana gelmiş ise bir dipnotla yeni statüsünü ve statü değişikliğinin hangi zamanda meydana geldiğini belirttik. Ayrıca yer adlarının telaffuzunda meydana gelen değişiklikleri veya isim değişmelerini de yine dipnotlarda gösterdik.

1. Haleb Şehri (Mahalleler)

1. Akyol, 2. Baba Ali/Hân-ı Sebîl, 3. Burçlar, 4. Çukur Kastel, 5. Çukurcuk, 6. Dudu/İbn-i Mübârek, 7. Elmacı, 8. Göllüce, 9. Hacı Said/Ustalar, 10. Hacılar, 11. Hamza Bey, 12. Harab Han, 13. Kadıasker, 14. Kara Resul/Şakir Ağa, 15. Karlık, 16. Kızılca Oba, 17. Meydancık, 18. Muhammed Bey, 19. Nûhiye, 20. Oğul Bey, 21. Saçlu Han-ı Fevkânî, 22. Saçlu Han-ı Tahtanî, 23. Safsafa, 24. Sebepler, 25. Şeriatlu, 26. Şeyh Yaprak, 27. Tatarlar, 28. Urgancı/Mekâbir, 29. Zâviye.

2. Cebel-i Sem'ân Nahiyesi

1. Acûriye (K), 2. Afşâr²⁸(M), 3. Bir Sütûn (M), 4. Cünd Virân²⁹ (M), 5. Kanuk Boğan/Ma'arrâtâü'l-Curn (M), 6. Virâniye (M), 7. Yârûkiye (M).

3. Bâb Nahiyesi

1. Dâhil-i Baş/Kufeyr (M), 2. Serbest/Sârgît (K), 3. Serçe-i Kebîr (M), 4. Serçe-i Sağîr (M), 5. Tell Çerçi/İnal Oğlu (M), 6. Tell Orhan (M), 7. Tûmân (M), 8. Zarzor (M).

28. Afşâra (TTD 146, TT 454).

29. Cündirân (TTD 93, TTD 146, TTD 397).

4. Cebbûl Nahiyesi

1. Kara Burç/Tell Cubbîn (M), 2. Kürd Öyüğü/Tell Ebû Zana (M), 3. Türkân (K).

5. Matah Nahiyesi

1. Tell Bengü/Tell Bengi (M)

6. Menbiç Nahiyesi

1. 'Abîdîn (M), 2. 'Âid (M)³⁰, 3. 'Arab Çukuru (M), 4. 'Arabiye (M), 5. Adaca/O Depesi³¹ (M), 6. Ağca (Akça) (M), 7. Ağca Mağara (M), 8. Ağca Meşhed/Bederiye (M), 9. Ağca Şar (K)³², 10. Ak Mağara/Benî 'Arab (M), 11. Ak Pınar (M), 12. Ak Pınar (M)³³, 13. Apârûz (K), 14. Aşe Beg (M)³⁴, 15. Ayaş (K)³⁵, 16. Aydoğmuş/Kasîr (M)³⁶, 17. Bâbcuğaz (K)³⁷, 18. Bâb-ı Leylom (K), 19. Baltacık (M), 20. Bâsiret Öyüğü (K), 21. Beglerbegi (K), 22. Bel Virân³⁸ (K), 23. Belcuğan (M), 24. Bencik (M)³⁹, 25. Beş Curûn (M), 26. Beşik Depe (M), 27. Bîr Bükü (M), 28. Bir Curûn/Burç Ören (M), 29. Boluca (M), 30. Borân (K), 31. Borluca (M), 32. Boşanlıca (M), 33. Boz Öyük (K), 34. Bulancak (M), 35. Buldum (K)⁴⁰, 36. Burç Hân (K), 37. Büyük Çamurlu (K), 38. Büyük Hülmen (K), 39. Büyük Karaca Virân⁴¹ (K), 40. Büyük Vakf (K), 41. Cullâb Öreni (M), 42. Çakırî (M), 43. Çat Ören⁴² (M), 44. Çelderpe (K), 45. Çerç (M), 46. Çevirdik (M), 47. Çoban Begi (K)⁴³, 48. Çoban

30. TTD 454'te köydür.

31. Ada el-ma'ruf On Depesi (TTD 397, TTD 454).

32. TTD 93'te mezraadır.

33. TTD 146'da köydür.

34. TTD 454'te köydür.

35. TTD 93 ve TTD 146'da mezraadır.

36. TTD 454'te köydür.

37. TTD 454'te mezraadır.

38. Bil Ören (TTD 146).

39. TTD 93 ve TTD 146'da köydür.

40. TTD 93 ve TTD 454'te mezraadır.

41. Büyük Karaca Ören (TTD 93, TTD 146).

42. Çat Virân (TTD 454).

43. TTD 454'te mezraadır.

Öyüğü/Tell Minâ (K), 49. Çukur Ören (M), 50. Çukur Virân⁴⁴ (K), 51. Denizcik (M), 52. Depecik (M), 53. Deve Öyüğü (K), 54. Di-kecek (M), 55. Dikme Taş (M), 56. Döknük Öyüğü (K), 57. Duruca Soy (M), 58. Duyuran (K), 59. Ebû Keşşâş Bükü (M), 60. Erli (K)⁴⁵, 61. Fâziliye/Fazıl (M), 62. Ganâm Öyüğü (M), 63. Hâcıkendi /'Atâkî (K), 64. Halbur Sa'îd/Harbet-i Sa'îd⁴⁶ (K), 65. Halil Oğlu (K), 66. Hân (M), 67. Hârûniye (K)⁴⁷, 68. Hınta Öyüğü (M), 69. Hilatânî (K), 70. Hurûs (M), 71. İkiz Ören⁴⁸ (M), 72. İlanluca⁴⁹ (K), 73. İncirlü (M), 74. İncirlü (K), 75. Kab Ören⁵⁰ (K), 76. Kabîliye (M), 77. Kâfir Kıran (M), 78. Kal'acık (M), 79. Kal'acık (M), 80. Kalkûm (K), 81. Kandırdı/Kanpetra (M), 82. Kara Curûn (K), 83. Kara Ya'kub (K), 84. Karaca Ören⁵¹ (K), 85. Karaca Ören (M), 86. Karaca Ören (M), 87. Karaca Ören⁵² (M), 88. Karaca Ören⁵³ (M), 89. Karaca Ören⁵⁴ (M), 90. Karaca Ören/Beyte⁵⁵ (M), 91. Karaca Örencik⁵⁶ (M), 92. Karaca Virân (K), 93. Karaca Virân/Keçilü⁵⁷ (K), 94. Kârgıllık/Ma'rbân (M), 95. Kasîr Baba⁵⁸/Zağ Geçidi (M), 96. Katrâniye (M), 97. Kavâziye (M), 98. Kayacık (M), 99. Kebe Oğlu (K), 100. Kebirli (M), 101. Kebirlü/Kebirlüce (M)⁵⁹, 102. Kersen Taş (M), 103. Kesim (M), 104. Kırımıye Küçük (K), 105. Kırk Mağara (M), 106. Kırk Yılan (K)⁶⁰, 107. Kız Hülmen⁶¹ (M), 108. Kız Kapan/Ebû Sîrîn (M), 109. Kızıl Virân⁶² (K), 110. Killik Eş-

44. Çukur Ören (TTD 93, TTD 146).

45. TTD 93'te mezraadır.

46. Kalbur Sa'îd el-ma'rûf Harbeti's Sa'îd (TTD 93, TTD 146).

47. TTD 93'te mezraadır.

48. İkiz Virân (TTD 397); İkizce (TTD 454).

49. Yılanluca (TTD 93, TTD 146).

50. TTD 146 ve TTD 397'de mezraadır. Kab Virân (TTD 454).

51. Karaca Virân (TTD 397, TTD 454).

52. Karaca Virân (TTD 397, TTD 454).

53. Karaca Virân (TTD 397, TTD 454).

54. Karaca Virân (TTD 397, TTD 454).

55. Karaca Virân/Hanya (TTD 397, TTD 454).

56. Karaca Virâncık (TTD 454).

57. Karaca Ören nâm-ı diğer Keçilü (TTD 93, TTD 146).

58. Kasîryân (TTD 397, TTD 454).

59. TTD 146'da köydür.

60. TTD 126 ve TTD 397'de mezraadır.

61. Kızıl Hülmen/Kızılca Hülmen (TTD 93).

62. Kızıl Ören nâm-ı diğer Hümeyrî (TTD 93, TTD 146).

mesi (M), 111. Koca Boğan (K), 112. Koyun (M), 113. Koyunü'l-Hamâm (K), 114. Koca (M), 115. Kozca Beglerbegi (K), 116. Kûbacık (M), 117. Kurdç Öreni⁶³ (M), 118. Kuruca Musa/Deyr-i Zu'amâ (K)⁶⁴, 119. Kuruca Öyük (M), 120. Kuruca Öyük (K), 121. Küçük Bûykîr (M), 122. Küçük Çamurlu (K)⁶⁵, 123. Küçük Şurrâhiye (M), 124. Küpelü (M), 125. Mağaracık (M), 126. Mağaracık (M), 127. Mağaracık (M), 128. Mağaracık (K), 129. Mercanlı (M), 130. Mes'ûdiye (M), 131. Meydân/Derhâlân (M), 132. Mezraa (M), 133. Minâr Bükü (M), 134. Müşerriyecik (K), 135. Narluca (M)⁶⁶, 136. Narluca (M), 137. Nâsırî (M), 138. Necek (M), 139. Nûmeyriye (M), 140. Öz Yürek/Tiz Harâb (K), 141. Pîrî Öyüğü (M), 142. Reşîd Ören⁶⁷ (M), 143. Sâbûnluca (M), 144. Safer Beg (M), 145. Sandâl Öyüğü (M), 146. Sekek Sayan⁶⁸ (M), 147. Sekli Depe/Tell Sîkâk (M), 148. Selmin/Selmincik (K), 149. Serbest (M), 150. Sultân Depesi (M), 151. Suluca Hisâr (M), 152. Sungur Begi/Karaca Virân (K), 153. Şevkiye/Şüveyha (K), 154. Şeyh Berîcân (K), 155. Şeyh Fellâh (M), 156. Şurrâhiye (K), 157. Taş Atan (K), 158. Taş Tapu (K), 159. Taşlu Fahhâr/Tell Fahhâr (K), 160. Taşlu Öyük (K), 161. Taşluca/Tell 'Âîşe (M), 162. Tat İlyas (M), 163. Tell Mustafa (M), 164. Tell Zeyt Öyüğü (M), 165. Tersin/Deyr-i Sâtûn (K), 166. Tûmân (M), 167. Tutlu Bucak/Tefyâ (M), 168. Tutluca (K), 169. Türkeşlü (M), 170. Uluca/Porsuk (K)⁶⁹, 171. Ürûm Önü (K), 172. Uzun 'Ali (M)⁷⁰, 173. Üç Kubbe/Kütît (K), 174. Virân⁷¹/Arkık (M), 175. Yavaşlu/Yosunluca (K), 176. Yavaşluca (M), 177. Yazlı Fahhâr (K), 178. Yazurca (K), 179. Yel Garbî (M), 180. Yellüce (M), 181. Yenice (M), 182. Yorgan Öyüğü (M)⁷², 183. Yorğan Öyüğü (M), 184. Yosun Öyüğü (K), 185. Yusuf Beg Öyüğü (K), 186. Yuvacık (M), 187. Zeytûniye (M)⁷³.

63. Kurd Virânı (TTD 397, TTD 454).

64. TTD 454'te mezraadır.

65. TTD 146'da mezraadır.

66. TTD 146'da köydür.

67. Reşîd Virânı (TTD 397, TTD 454).

68. Sekecek Sayan (TTD 397).

69. TTD 454'te mezraadır.

70. TTD 454'te köydür.

71. Demrân (TTD 93, TTD 146).

72. TTD 454'te köydür.

73. TTD 454'te köydür.

7. Râvendân Nahiyesi

1. Ağca Kend (K), 2. Ağca Kend (K), 3. Ağca Mezraa /İnal Oğlu (M), 4. Ağca Ören⁷⁴ (M), 5. Ağca Taş (M), 6. Altun Top (K)⁷⁵, 7. Altuncuk (M), 8. 'Arab Öreni (M), 9. 'Arab Öreni/Mezraa-i Mîr (M), 10. 'Arab Virânı (M)⁷⁶, 11. 'Arkiye (M)⁷⁷, 12. Arpaluca (M), 13. Arslanlu/Cebîk (K), 14. Aydınluca/Kerâdûnî't-Tahtâ (K)⁷⁸, 15. Bâkire (K), 16. Balıncak (M), 17. Barbaruca (M), 18. Bazarcık (M), 19. Begtemür/Kidemür (K), 20. Begtemür/Tellü'l-Va'îr (M), 21. Boğaz Kirin (K), 22. Boyaluca⁷⁹ (M), 23. Boynuz Kaşlı/Bilâkî (K), 24. Boz Ören⁸⁰ (M), 25. Bûbâlık (M), 27. Büyük Harsvik/Harsvikü'l-Cedîd (M), 26. Câşirlik (M), 27. Cebbâricek, 28. Cilcime (K), 29. Çağdağün (M), 30. Çakmak alanı/Boz Ören (M), 31. Çamurlu (M), 32. Çerkeş (M), 33. Çocuk (K), 34. Çökelek (K), 35. Çömlek (M), 36. Çörekçi (K), 37. Delü Çukur (M), 38. Dolu Depe (M), 39. Dümencik (M), 40. Ecel (M), 41. Emir Hacı (M)⁸¹, 42. Enîs (M)⁸², 43. Erdebüş, 44. Eşek Kuyusu (K)⁸³, 45. Eyne Hızır (M), 46. Fâris (M), 47. Findık (M), 48. Gemrîk Kûrsu⁸⁴ (M), 49. Gemrik-i Mülk (M), 50. Gök Ören (M), 51. Gökçe Ziyâret (M), 52. Gül Birik (K)⁸⁵, 53. Güvenç (M), 54. Hacı Kendi (K), 55. Hacı Sîn (M), 56. Handârıca (K), 57. Hân-ı 'Avvâd (M), 58. Hâtûn (M), 59. Handar (M)⁸⁶, 60. Hayriye⁸⁷ (M), 61. Hertüncik (K), 62. Horus Kal'ası/Mezraa-i Rimâdiye (K), 63. Ispanak (K), 64. İgdelü⁸⁸ (M), 65. İki Dam (K), 66. İkiz Ören⁸⁹ (K), 67. İlanluca (K), 68. Kal'a-i

74. Ağca Virân (TTD 454).

75. TTD 93'te mezraadır.

76. TTD 454'te köydür.

77. TTD 454'te köydür.

78. TTD 146 ve TTD 397'de mezraadır.

79. Kara Bubalık nâm-ı diğer Boyaluca (TTD 454).

80. Boz Virân (TTD 397).

81. TTD 397'de köydür.

82. TTD 454'te köydür.

83. TTD 93 ve TTD 454'te mezraadır.

84. Gemrîk (TTD 454).

85. TTD 397'de mezraadır.

86. TTD 454'de köydür.

87. Harbiye (TTD 146).

88. Adlu (TTD 93).

89. İkiz Virân (TTD 454).

Kurus (M), 69. Kalacak (M), 70. Kara Ağıl (M), 71. Kara Curûn (M), 72. Kara Kuyu (K), 73. Kara Kuyu/Karaca Ūs (M), 74. Kara Melik (K), 75. Kara Sakal/Kantara (M), 76. Karaca Ören (M), 77. Karaca Ören⁹⁰ (K), 78. Karaca Tut (M), 79. Karaca Üzen/Ayn-i Tavîlî (M), 80. Karaca Yavaş (K), 81. Kârîz (M), 82. Karkîn/Bakâkûn (M), 83. Kasîryacık (m), 84. Katrânî (M), 85. Katraniye (K), 86. Kınacık (M), 87. Kınık (M), 88. Kırk Pınar (M), 89. Kısacık Kuyu (M), 90. Kızılca Göl (M), 91. Kızılca Kend (K), 92. Kızılca Mezraa (M), 93. Kızılca Mezraa (M), 94. Kızlar Ovacığı (M), 95. Kilgün (M), 96. Kilisecik (M), 97. Kolanluca/Koyunluca (M), 98. Konak/Sel'ân (K)⁹¹, 99. Korcacık (M), 100. Kozâniye (K), 101. Kozcuğaz (K), 102. Köpek (M), 103. Kuşlu (K), 104. Küçük Harsvik/Harsvik (M), 105. Mağara (M), 106. Mağaracık (M), 107. Mağaracık/Ma'âsiye (M), 108. Mağaracık/Mağaratü'l-Hızır (K), 109. Mahmud⁹² (M), 110. Merdaş/Sırdâş (M)⁹³, 111. Mert Mevlî (K), 112. Mervânî (M), 113. Meydân-ı Ferîk (M), 114. Mezraa-i Âdem (K), 115. Mezraa-i Dümdüm (K), 116. Mezraa-i Hatun (K), 117. Mısırcık (K), 118. Mihenkâr, 119. Mülk/Mülkcüğaz (K), 120. Narluca (K)⁹⁴, 121. Nâsirî (K), 122. Nâsiriye (M), 123. Nergislü (M), 124. Nûhyol (M), 125. Ömercik (K), 126. Önlü (K), 127. Ören/ArabMezraası (K), 128. Öztemür (K), 129. Perpeni (K), 130. Peyâmluca (M), 131. Peyâmluca (M), 132. Pırpır (M), 133. Romaniya (M), 134. Sabar (K), 135. Salahiye (K), 136. Sarıcık (K), 137. Sekercik (K), 138. Sercik/Şerzik (K), 139. Sükûn (M), 140. Şeyh Ali (M), 141. Şeyh Öreni⁹⁵ (M), 142. Şeyh Özer (K), 143. Şeyhcuğaz (K), 144. Şükreddin (M), 145. Tahmekân (M)⁹⁶, 146. Teknecik (M), 147. Tell Türkmân (M), 148. Tellâk (M), 149. Tellâk/Mülk (M), 150. Timur Öreni/Timuriye (M), 151. Timuriye/Kavlî (M), 152. Tura Beg (M), 153. Türkeş (M), 154. Türkeşli (M), 155. Uğurluca (K)⁹⁷, 156. Uzun/'Arab Mezraası (M), 157. Uzunî

90. Karaca Virân (TTD 397, TDD 454).

91. TTD 146'da mezraadır.

92. Mahmudî (TTD 454).

93. TTD 454'te köydür.

94. TTD 93 ve TTD 146'da mezraadır.

95. Şeyh Hurûz (TTD 454).

96. TTD 93'te köydür.

97. TTD 93 ve TTD 146'da köydür.

(K)⁹⁸, 158. Üç Ağaç (M)⁹⁹, 159. Üç Pınar (K), 160. Yalankoz/Kefkînü'l-Cebel¹⁰⁰ (M), 161. Yalvaş (M), 162. Yassıca (M), 163. Yassıçal (K), 164. Yaycı¹⁰¹ (M), 165. Zengîn (M), 166. Zeytûnek (K).

8. 'Amik Nahiyesi

1. 'Abbâsiye (K), 2. Âcûce/Tell İncir (K), 3. Ak Pınar (K), 4. 'Arab Öyük/Hûlatü's-Suğrâ (M)¹⁰², 5. 'Arablu (M), 6. Atma (K), 7. Azîziye (K), 8. Bâldırân (K), 9. Battal Öyük/Tell Battal/Tell Kürûm (K), 10. Beytü't-Türkmân (M), 11. Birecik (K), 12. Fâre (M), 13. Fâziliye (M)¹⁰³, 14. Geçid Öyüğü (K), 16. Hitâbiye (K), 17. İbşiriye (K), 18. Kabâliye (M)¹⁰⁴, 19. Kameriye (M), 20. Kantara Dopus¹⁰⁵/el-Kantara (M), 21. Kara Buğday/Kefr Harrân (K), 22. Karamâniye (M), 23. Kâsimiye (M), 24. Kefledîn (M), 25. Kelebiye (M), 26. Kenâniye (K)¹⁰⁶, 27. Kızılca Kend (K), 28. Kızılca Kend (M), 29. Killik (K), 30. Köpeklü/Tell Dik (M), 31. Kurâkiye Büzürg (K), 32. Kurâkiye Küçük (K), 33. Mes'ûdiye (K), 34. Mes-cidlü/Tell Harrân (K), 35. Mezraa-i Şeyh (K), 36. Müşerrefiye/Ma'şûkiye (K), 37. Ni'meye/Ni'meyecik (M), 38. Sor Kürek/Tell Kürek (M), 39. Sumâkiye (M), 40. Şu'aybiye/Mağaracık (K), 41. Telef (M), 42. Tell Türkmân/Duyuran (K), 43. Yarımc/Anzerûs (M), 44. Yorgan Öyüğü (K).

9. Hârim Nahiyesi

1. Ermenaz (K), 2. Garbeyâz (M), 3. Hallâz Öyüğü¹⁰⁷ (M), 4. Hamûriye (M), 5. Harâb Han/Bezantiya (M), 6. Harâb Roman (M), 7. Kara Depe/Tellü'l-Kebîr (K).

98. TTD 93'te mezraadır.

99. TTD 454'te köydür.

100. Lefkînü'l-Cebel (TTD 146).

101. Balcı (TTD 454).

102. TTD 93'te köydür.

103. TTD 454'te köydür.

104. TTD 93'te köydür.

105. Kantâra-i Topuz (TTD 93).

106. TTD 146 ve TTD 397'de mezraadır.

107. Hallâz (TTD 93, TTD 397, TTD 454).

10. Şeyzer Nahiyesi

1. Bağacık (M), 2. Çakmak/Selât (M), 3. Çâr Mağâr (M), 4. Depe Mağara¹⁰⁸ (M), 5. Dikme Taş/el-Berîhân (M), 6. Gökçe Mezraa/Ebû Şeytânî (M), 7. Kefr Keçe (M), 8. Reyhâniye (M), 9. Şeyh Habeş/Yeşilî (M), 10. Tell Baba (M).

11. Rûc Nahiyesi

1. 'Akrabâ¹⁰⁹ (M), 2. Avşarî (M)¹¹⁰, 3. Badincan (K), 4. Ballu (M), 5. Bir Kise (K), 6. Gâlibiye (M), 7. Neçe (M), 8. Ramazânlu/Mezraa-i Şeyh (K), 9. Şeker Berziye (M).

12. Antakya Nahiyesi

1. Adaca (M), 2. Ahmedçe (K), 3. Ak Kâvur (K), 4. 'Arkiye (M), 5. Arpalu (M)¹¹¹, 6. Avcılar/Kürîşî (K), 7. Bacaklu (K), 8. Bağçecik (M), 9. Bağdâdî (K), 10. Bâllık (M), 11. Baltacık (M), 12. Bârbârûn (K), 13. Bîza Kabîri (M), 14. Burc-ı Şâmî (M), 15. Büyük Cağidi¹¹² (M), 16. Cağidi Küçük (K), 17. Cerîd Kubbe (M), 18. Çamurlu (M), 19. Çehîlî (M), 20. Çevğaniye (M), 21. Çöp (M), 22. Dâvudî (K), 23. Dikmece/Arkûd (K), 24. Eşrefiye (M), 25. Eyne Beg¹¹³ (M), 26. Gebe Çınar (M), 27. Gerenç (M), 28. Güzel Burç (K), 29. Güzîn (M), 30. Hâlisiye (M), 31. Hamdûniye (M), 32. Hancuğaz (M), 33. Harbiye (M), 34. Hurî (M)- 35. İsmailiye (M), 36. Kaba Harnûb (M), 37. Kara Çay/Rumlu (K), 38. Karaca Ören¹¹⁴ (M), 39. Karaca Tut (M)¹¹⁵, 40. Karakuşkiye (K), 41. Karlık (M), 42. Karlık¹¹⁶ (M), 43. Kelefcik¹¹⁷ (M), 44. Kilisecik (K), 45. Kilisecik (M), 46. Kozcu (M), 47. Kuyucak (M), 48. Kuyucak (M),

108. Mağara Depe (TTD 93).

109. Akrâbâ (TTD 93); 'Akrabalu (TTD 1040).

110. TTD 93 ve TTD 454'te köydür.

111. TTD 454'te köydür.

112. Cağîdî el-Kebîr (TTD 397, TTD 454).

113. Eyne Beg Depesi (TTD 1040).

114. Karaca Virân (TTD 397, TTD 454).

115. TTD 454'te köydür.

116. Karlık maa mezraa-i Sorkûn der Cebel-i Ahmer (TTD 454).

117. Gölekçik (TTD 1040); Gelincik (TTD 454).

49. Küçük Yaylacık (M), 50. Kürd Öreni¹¹⁸ (M)¹¹⁹, 51. Mansûrî (M), 52. Meydancık (M), 53. Parsî Yürek (M), 54. Saraycık (M)¹²⁰, 55. Sayluca (M), 56. Sultâniye (K), 57. Şeyh Hasan Burçu (M), 58. Tell Kürek (M), 59. Tell Sincân (M), 60. Tellâl (K), 61. Tellâl (K), 62. Temürtaş (M), 63. Turunciye el-Garbiyye (M), 64. Tutcuğaz¹²¹ (M), 65. Üç Tut (M), 66. 'Uzeyr (M), 67. Yağmur Taş (M), 68. Yarımca (K), 69. Yaylacık/Büyük Yaylacık (M), 70. Yumurcak Taş (M), 71. Zeytûn Beli (M), 72. Zeytûn Beli (M).

13. Süveyde (Süveydiye) Nahiyesi

1. Ağca Pınar (M), 2. Arabiye (M), 3. Asker (M), 4. Baldırı İnce (K), 5. Bâyr/Bîr (M), 6. Câmûs Pınarı/'Ayn-i Hüseyin (M), 7. Cevherî (M), 8. Çadırîn¹²² (M), 9. Dâvûdî (M), 10. Derecik (M), 11. Fındıkiyye (M), 12. Habeşçik (M), 13. Hacı Cübeylû (K), 14. Hacı Hüseyinlü (M), 15. Kayseriye¹²³ (M), 16. Kâzîk¹²⁴ (M), 17. Mağara (M), 18. Mağaracık (M)¹²⁵, 19. Mansurî (M), 20. Pencûriye (M), 21. Reyhâniye (M), 22. Sâbûniye (M), 23. Sarı Kaya (M), 24. Savîrek (M), 25. Sıtma Pınarı (M), 26. Sürütme (K), 27. Taktak/Mahtâk (M), 28. Tercümâniye (M), 29. Toprakiye (M), 30. Yazırıye (M), 31. Yoğun Oluk (M)¹²⁶, 32. Zeytûniye (K).

14. Altun-Özü Nahiyesi

1. Ak Curûn (K), 2. Ala-Kendi (K), 3. Beleme (M), 4. Boz Öyük (K), 5. Budak Burçu/Basîdûn (K), 6. Burç-ı Berîdî (K), 7. Büyük Burç (K), 8. Ceviziye (M), 9. Çerçili/Deyr-i Tûmâ (M), 10. Çıplak (K), 11. Danacık/Birecik (M), 12. Danişmendiye (K), 13. Ermencelü¹²⁷ (M), 14. Gökçe Göz (K), 15. Hafisiyye (K), 16.

118. Kürd Virânı (TTD 397, TTD 454).

119. TTD 397 ve TTD 454'te köydür.

120. TTD 454'te köydür.

121. Bûncuğaz (TTD 397); Boğcuğaz (TTD 454).

122. Cezerîn (TTD 454).

123. Kastûriye (TTD 454).

124. Kôzîk (TTD 1040).

125. TTD 454'te köydür.

126. TTD 454'te köydür.

127. Ermence (TTD 454).

Hâlisiyye (K), 17. Haruniye (K), 18. Heremli (M), 19. Ilıca (K), 20. İncirlü (K), 21. Kapluca¹²⁸ (M), 22. Karsu (K), 23. Kızılca/Ilıca Pınar (M), 24. Kozluca/Ayn Bâkûkâ (K), 25. Küçük Suğriye (K), 26. Mağaracık (K), 27. Mağaracık (K), 28. Mansûriye¹²⁹ (M), 29. Meflûce (M), 30. Minder (M), 31. Mülkcügaz (M), 32. Narluca (K), 33. Okçular/en-Nâsiriye (M), 34. Pınarî/Ed'iye (M), 35. Sâytimûr (M), 36. Şihâbeddin (M), 37. Terliyân (K), 38. Tulum Burçu/Batlâyâ (K), 39. Turunciye¹³⁰ (M), 40. Yarımca (M), 41. Yenice Kend (K), 42. Zeytûn/Zeytiye (M), 43. Ziyâret/Deyr-i Şâyâ (M), 44. Zülfiyye (K).

15. Kuseyr Nahiyesi

1. Âcılı (M), 2. Ağaçcı (M), 3. Ağca Pınar (M), 4. Ansu (K), 5. Arz-ı Dolab/Bâlasfûya (M), 6. Babatorun (K), 7. Bâksâ (K), 8. Bedevî (M), 9. Belendüz (K), 10. el-Birecik (K), 11. Bostancık (M), 12. Bostancık (M), 13. Burc-ı Şeytân (M), 14. Com (K), 15. Eyne Beg Kendi/Birkantû (K), 16. Feng (K), 17. Fındık (M), 18. Fürcîn/Ak Curûn (K), 19. Geçerkîn (K), 20. Garbeyaz (K), 21. Görkün (M), 22. Hâkimiye (M)¹³¹, 23. Hâlisiye (M), 24. Hâlisiye (M), 25. Harâb Duveylî (M), 26. Harledam (M), 27. Hâşimiye (M), 28. Hüseyniye (M), 29. Kabacık (K), 30. Kal'at-i İsmailiyye el-Fevkâ (M), 31. Kal'at-i Kuseyr (M), 32. Karsa Bellu el-Hazan (K), 33. Kâsımiye (K), 34. Kaya Pınar (M), 35. Kayacık¹³² (M), 36. Kımılâniye (M), 37. Keçkünîd (K), 38. Kızılca Burç/Batallâ (K), 39. Kızılca Kaya (M), 40. Kocacık (M), 41. Kozya (K), 42. Mağaracık (M), 43. Marsu (K), 44. Mekâbircik (K), 45. Meme (M), 46. Mezraacık (M), 47. Mülk (K), 48. Mülk el-Garbî (M), 49. Mülkcügaz eş-Şarkî (M), 50. Okçular (M), 51. Sâbûniye (M), 52. Sebaklu¹³³/Deyr-i Nercis (M), 53. Sofiler (K), 54. Sultâniye (M), 55. Şerâbiye (K), 56. Toprak Hisar/Bâverdâ (K), 57. Yaylâcık/

¹²⁸. Kablûn (TTD 397).

¹²⁹. Mansûrî (TTD 1040).

¹³⁰. Turunciye eş-Şarkıyye (TTD 1040).

¹³¹. TTD 454'te köydür.

¹³². Kayacık nâm-ı diğer Mağaracık (TTD 1040).

¹³³. Seseblü (TTD 454).

Şeddâdiye (M), 58. Zambak (K), 59. Zarzor (K), 60. Zâviye/ Mağedlâniye (K), 61. Zeryol/Zerbenû (K).

16. Şuğur Nahiyesi

1. Arabî/Harrânî (M), 2. Arpalu (M), 3. 'Ayn-i Öyük (M), 4. Bâlmülk/Hamlîn (M), 5. Bekîriye (M), 6. Boğazkenîz (K), 7. Bozcekîn¹³⁴ (M), 8. Büznaz (M), 9. Çorakiye (K), 10. Depe Derun (M), 11. Derbend/Rimâdiye (M), 12. Ekrâd (M), 13. Ergizik (K), 14. Fır-firiye (K), 15. Gencliye (M), 16. Güvençî (K), 17. Hüseyniye (K), 18. İshâkiye (K), 19. Kal'at-i İsmail (M), 20. Karpuz (M), 21. Kısâs (M), 22. Kışlak (M), 23. Mezraa-i 'Uzeyr/Mezraat-i Ermelâ (K), 24. Pârepâre (K), 25. Rûm Evlek¹³⁵ (M), 26. Şâtûriye (K), 27. Tellâk (M), 28. Tirmaklu (M), 29. Üç Toprak (K), 30. Ürkme Depe (M), 31. Vâdi Hamâm¹³⁶ (M), 32. Vırvıriye (M), 33. Ya'kûbiye (K), 34. Yûsufîn (K).

16. Cebel-i Akra' Nahiyesi

1. 'Âcılı (M), 2. Ala Feng (K), 3. Ada (M), 4. Ağca Ören (M), 5. Ağzı Kara (M), 6. Alacalu/el-Bornosiye (M), 7. Alagöz (M), 8. Arpalu (M), 9. Ayıcık Öreni¹³⁷ (M), 10. Bağ Beli (K), 11. Bakarkayâ (M), 12. Boncuk (M), 13. Boyaluca/Bahyûsûn (K), 14. Burçuğaz (M), 15. Cancuğaz (M), 16. Çağşendi (M)¹³⁸, 17. Çakçak (K), 18. Çândar (K), 19. Çânî (K), 20. Çınarluca¹³⁹ (K), 21. Çorak (M), 22. Çukur Ören (M), 23. Çukuriye (M), 24. Damlalu (M)- 25. Depe Durum (M), 26. Dögen Taş (M), 27. Düz Ağaç (K), 28. Düz Ağaç (M), 29. Eyerci (K), 30. Eyi Öreni¹⁴⁰ (M), 31. Fengcuğaz (M), 32. Gayriye (M), 33. Gebe Rûm¹⁴¹ (M), 34. Gevrekliye (M), 35. Gök

134. Borcenkîn (TTD 454).

135. Râm Bük (TTD 454).

136. Vâdi el-Hammâm el-ma'rûf mezraa-i Şeyh 'Ali (TTD 1040).

137. Ayucuk (TTD 454).

138. TTD 454'te köydür.

139. Çınarcık (TTD 454).

140. Eyu Öreni (TTD 454).

141. Gebetü'r-Rûm nâm-ı diğer Depe Düzre (TTD 454).

Ovacık (M), 36. Gökçe Pınar¹⁴² (M), 37. Göl Ovacık (K), 38. Gözenek/Kezûnâ er-Rûm (M), 39. Gözlüce (M), 40. Gözüne (K), 41. Gün Öreni¹⁴³ (M), 42. Hamâm-ı Antakya (K), 43. Hârûniye/Hârinî (M), 44. Hayvacık (K), 45. Hayvacık (M), 46. Hisârcık (K), 47. Horoz (M), 48. İkiz Oluk (K), 49. İmam Ören (M), 50. Kal'at-i Düzân (K), 51. Kal'at-i Rustâk (M), 52. Kara Curûn (M), 53. Kara İn/Deyr-i Berî (M), 54. Kara Kütük/Lûbâs (M), 55. Karaca Ahmed (K), 56. Karaca Çay (M), 57. Karâr (M), 58. Kaya Pınar (M), 59. Kemallu (K), 60. Kırkbircik (M), 61. Kışlak (K), 62. Kızılca Ören¹⁴⁴ (M), 63. Kilisecik (M), 64. Kodaman (M), 65. Koz Pınar (M), 66. Koz Virân (K), 67. Köpek (K), 68. Kör Samâk/Bâkir (M), 69. Kuruca Ovacık (M), 70. Kuruca Ovacık/Şerefeddin Ovacık (M), 71. Küşne Çukuru (M), 72. Mahmâdlu (M), 73. Mescid (M), 74. Meşhed Beli (M), 75. Meymûniye (M), 76. Mezraacık/Şemsiye (M), 77. Mezraat-i Kesrelik (K), 78. Mülk (K), 79. Nefs-i Ordu¹⁴⁵, 80. Örmelâz (K), 81. Sapanluca (M), 82. Saruca Kaya (M), 83. Saruca Kaya (M), 84. Sâyluca (M), 85. Sehliye/Bayındır (K), 86. Sinânî (K), 87. Söğüd Ovası (K), 88. Sunkur (M)¹⁴⁶, 89. Sürütme/Ernâk (M), 90. Şeyhler/Kelâvsûn (M), 91. Şûrnâcık (K), 92. Tamtûm (K), 93. Teknecik (M), 94. Teknecik (M), 95. Tirmâklı (M), 96. Turgud (K)¹⁴⁷, 97. Turunciye (M), 98. Tuzluca (K), 99. Ulucak (M)¹⁴⁸, 100. Ulucak (M), 101. 'Unvâniye (M), 102. Ūr Depe/Kara Koz¹⁴⁹ (M), 103. Ūrkâyel (K), 104. Üç Ağızlu (K), 105. Üç Çınar (M), 106. Yaylacık/Sendeyân (M), 107. Zeytûncik (M), 108. Zeytûncik/el-Ferretü's-Suflâ (M), 109. Ziyâret (M).

142. Gökçe Pınar maa mezraa-i Şûrbîn el-ma'rûf Hacı Ömer (TTD 1040); Gökçe maa mezraa-i Sârîn el-ma'rûf Hacı Ömer (TTD 397); 'Ayn-i Safsâf nâm-ı diğ̃er Gökçe Pınar (TTD 454).

143. Gün Virânı (TTD 397).

144. Kızılca Virân (TTD 397).

145. Cemâat-i Ordu el-Fevkâ (TTD 1040, TTD 397).

146. TTD 454'te köydür.

147. TTD 397'de mezraadır.

148. TTD 454'te köydür.

149. Urca Depe nâm-ı diğ̃er Kara Koz (TTD 1040).

18. Derbsâk Nahiyesi

1. Ağca Burç (K), 2. Ağca Kuyu (M), 3. Ağca Taş (K)¹⁵⁰, 4. Ağca Taş (M), 5. Alaca (K), 6. Alaca Kilise (K), 7. Alaca Kilise (M), 8. Ankala (K), 9. Arkizi Taş (M), 10. Arpalu (M), 11. Arpaluca (K), 12. Bağluca (M)¹⁵¹, 13. Bahşî Bilânı (M), 14. Baldırân (K), 15. Bârûcek (M), 16. Bay Boğan (K)¹⁵², 17. Bertelü (K), 18. Boz Öyük (K), 19. Bögrü Delük (K), 20. Böreklik (M), 21. Bûfâcık (M), 22. Bûked (M), 23. Bulud Burcu (K), 24. Burc-ı Şeytân (K), 25. Bûsîn Öyüğü (K), 26. Celle (K), 27. Cezâca (M), 28. Çakmak (K), 29. Çârîn (M), 30. Çârşeb (K), 31. Çengel Öyüğü (M), 32. Çerhûm (M), 33. Çınarcık (M)¹⁵³, 34. Çırçırin (K), 35. Çırçırûn (M), 36. Danişmend Akları (M), 37. Dâvudî (K), 38. Devrek (M), 39. Dikicilü (K), 40. Dokuz Virânı (K), 41. Ebû Derbendi (M)¹⁵⁴, 42. Ertaş (M)¹⁵⁵, 43. Eyücek (K), 44. Gökçe (M), 45. Güzel Pınar (K), 46. Hâşimî Büzürk (K), 47. Hâşimî Küçük (K), 48. Herçek (K), 49. Ilıcak (M)¹⁵⁶, 50. İgde (M)¹⁵⁷, 51. İkinci Bucağı (M), 52. İkizce (K), 53. İncirlü (K), 54. Kal'acık (M), 55. Kantâracık (M), 56. Kara Göl (M), 57. Kara Kuyu (K), 58. Kara Öyük (K), 59. Kara Su (M), 60. Kara Zekeriya (M), 61. Karaca Ahmed (M), 62. Karaca Kuyu (M), 63. Karaca Virân/Kefr Hûn (K), 64. Karamanlu/'Arab Çınarı (K), 65. Karlu (M), 66. Kâyırlu (K), 67. Kazğan Taş (K), 68. Kelmîr (K), 69. Kısacık Kuyu (M), 70. Kızıl Kaya (K)¹⁵⁸, 71. Kızıl Virân (K), 72. Kızılca Öyük (K), 73. Kızılca Pınar/Bey Pınarı (M), 74. Kızılca Sîn/Sarıca Sîn (M), 75. Kilisecik (M), 76. Kirâhlık (K), 77. Kovacık (M), 78. Kömîd (K), 79. Köpür Seki (M)¹⁵⁹, 80. Kurbağalı (K)¹⁶⁰, 81. Kurşunlu (M), 82. Kuşçu Câmı (M), 83. Kuyuluk (K)¹⁶¹.

150. TTD 397'de mezraadır.

151. TTD 454'te köydür.

152. TTD 397'de mezraadır.

153. TTD 454'te köydür.

154. TTD 454'te köydür.

155. TTD 454'te köydür.

156. TTD 454'te köydür.

157. TTD 454'te köydür.

158. TTD 146'da mezraadır.

159. TTD 454'te köydür.

160. TTD 146'da mezraadır.

161. TTD 146'da mezraadır.

84. Kürd İsa (M), 85. Mağaracık (M), 86. Mâl Akları/Vâdiü'z-Zehab (M), 87. Mervân (K), 88. Meşhedlü (K), 89. Meydân (M), 90. Mezraa (M)¹⁶², 91. Mezraa (M), 92. Mezraa-i Şeyhü'l-Cedîd (K), 93. Mülkcügaz (M), 94. Nefs-i Ordu-yı Gündüzlü, 95. Paşakendi (K), 96. Sekercik (K), 97. Serinlü (K), 98. Sevdin (K), 99. Sevrice Öyük (K), 100. Sûcânî (K), 101. Sûfice (K), 102. Şehlecik¹⁶³ (M), 103. Şeyhü'l-Hadîd (K), 104. Şücâ, 105. Tesbihlü (K), 106. Tıraşçık (M), 107. Toklu Kuyusu (K), 108. Türkeşlü (M), 109. Uşak Meşhedi (M), 110. Uzunca Kuyu (M)¹⁶⁴, 111. Virânşehir (K)-112. Yahya Bilâmı (M), 113. Yalankoz (K), 114. Yaylacık (K), 115. Yaylacık (M), 116. Yaylak-ı Balaban (M), 117. Yeni Fâb (M), 118. Yoğun Ark (M)¹⁶⁵.

19. Bakrâz (Bakrâs) Nahiyesi

1. Ağca Kend (K), 2. Ağca Su (K), 3. Arz-ı Bostan (M), 4. Bahariye (M)¹⁶⁶, 5. Burç (M), 6. Çam Sekisi (M), 7. Çatak (M), 8. Çukurân (K), 9. Dâvudiye (M), 10. Feng-i Büzürk (M), 11. Feng-i Küçük (M), 12. Girgin (M), 13. Halil Beg Yaylası (M), 14. Hüseyiniye (K), 15. İbişke (M), 16. Karaca Virân (M), 17. Karaca Virân (M), 18. Karaca Virân (M), 19. Koycuk (M), 20. Kömür Çukuru (M), 21. Kürd Oluğu (M), 22. Mal Kaya (K), 23. Mülk-i Karamânî (M), 24. Mülk-i Şeybânî (M), 25. Nâib (K)¹⁶⁷, 26. Nâib-Kendi (K), 27. Pelşenk (K), 28. Reyhânî (K), 29. Sehilbâz (M), 30. Sepetli (M), 31. Sepetlüce (M)¹⁶⁸, 32. Seyfeddin Çukuru (M), 33. Seyrel (M), 34. Sofcuk (M), 35. Şenbük (K), 36. Şeyh Hasan Burçu (M), 37. Tendirek (K), 38. Uşak Ağaç¹⁶⁹ (M), 39. Üç Oluk (M), 40. Vakf-ı Hacı Hamza/Arz-ı Besâtîn (M), 41. Yaylacık¹⁷⁰ (M), 42. Zeytûniye¹⁷¹ (M).

162. TTD 146'da köydür.

163. Şehlik (TTD 397).

164. TTD 454'te köydür.

165. TTD 454'te köydür.

166. TTD 146'da köydür.

167. TTD 146'da mezraadır.

168. TTD 454'te köydür.

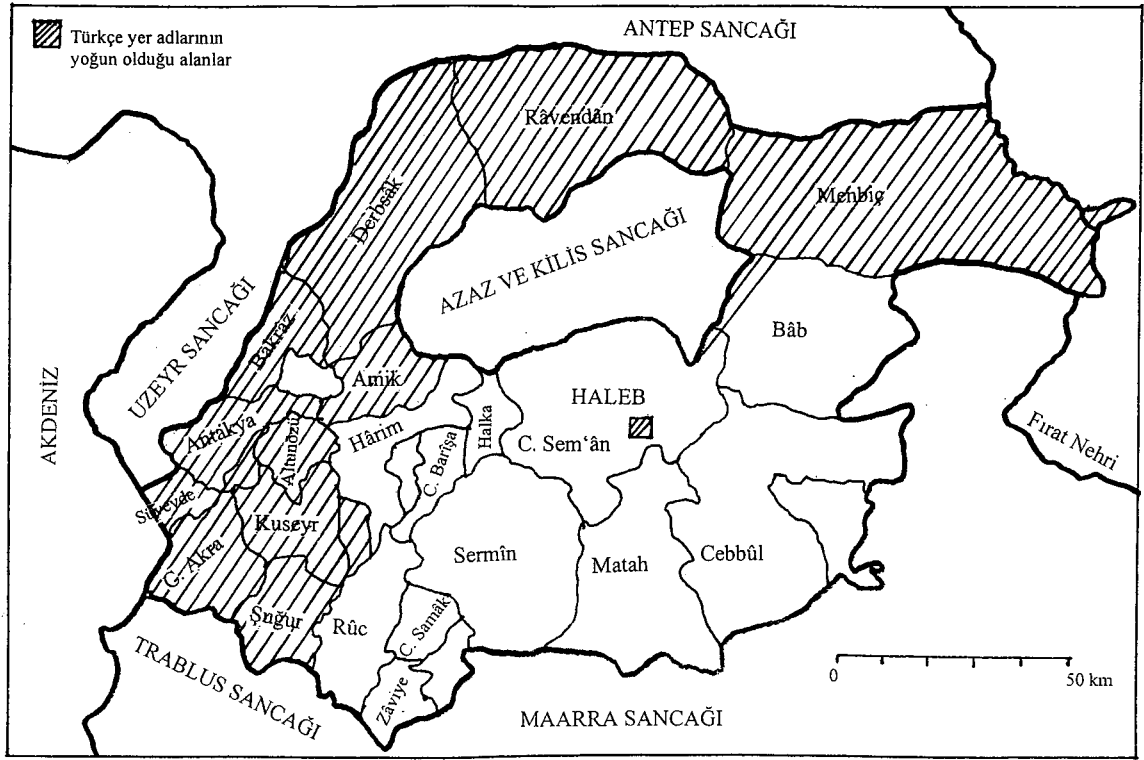
169. Uşak İmânı (TTD 454).

170. Bâlıncık (TTD 146).

171. Züveytûn (TTD 397, TTD 454).

KAYNAKÇA

- Başbakanlık Arşivi, Tapu-Tahrir Defterleri, Nu: 93, 146, 197, 454, 493, 610, 1040.*
- AHMET REFIK, *Anadolu'da Türk Aşiretleri (966-1200)*, İstanbul, 1989.
- ÇAKAR, Enver, *XVI. Yüzyılda Haleb Sancağı (1516-1566)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Tezi), Elazığ, 1998.
- GENÇ, Reşat, *Türk İnanışları İle Milli Geleneklerinde Renkler ve Sarı, Kırmızı, Yeşil*, Ankara, 1997.
- GÜZELBEY, Cemil Cahit, "Gaziantep'te Türk Topluluklarının Adlarını Taşıyan Yerler", *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri, Ankara-11-13 Eylül 1984*, Ankara, 1984, s. 169-180.
- HALAÇOĞLU, Yusuf, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, Ankara, 1991.
- KAFALI, Mustafa, "Suriye Türkleri", *Töre Dergisi*, Sayı: 21 (1973), s. 32-35.
- KALKAN, Emir, "Afşarlar", *Türk Dünyası Araştırmaları*, Sayı: 19, Ağustos 1982, s. 23-76.
- KOMİSYON, *Örnekleriyle Türkçe Sözlük*, c. 1-4, Ankara 1995-1996.
- ORHONLU, Cengiz, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Aşiretlerin İskânı*, İstanbul, 1987.
- ÖGEL, Bahaeddin, *Türk Kültür Tarihine Giriş*, c. I, VI, Ankara, 1991.
- SEVİNÇ, Necdet, "Gaziantep'te Yer Adları ve Türk Boyları, Türk Aşiretleri, Türk Oymakları", *Türk Dünyası Araştırmaları*, Sayı: 26, ekim 1983, s. 1-138.
- SÜMER, Faruk, *Oğuzlar (Türkmenler)*, İstanbul, 1999.
- TEKİN, Mehmet "Hatay'da Türkmen Aşiret ve Oymaklarının Adını Taşıyan Köyler, Mahalleler", *Türk Dünyası Araştırmaları*, Sayı: 66, Haziran 1990, s. 187-191.
- TÜRKAY, Cevdet, *Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak, Aşiret ve Cemâatler*, İstanbul, 1979.
- YALMAN (YALKIN), Ali Rıza, *Cenupî Türkmen Oymakları*, I, Ankara, 1997.
- YEDİYILDIZ, Bahaeddin, "Türkiye'de Yer Adı Verme Usulleri", *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri, Ankara-11-13 Eylül 1984*, Ankara, 1984, s. 25-41.
- YILDIRIM, Dursun "Coğrafya'dan Vatan'a Geçiş ve Vatan ile Göç Ediliş Problemi", *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri, Ankara-11-13 Eylül 1984*, Ankara, 1984, s. 157-168.
- YILMAZÇELİK, İbrahim, "19. Yüzyılda Harput ve Cıvı Yeri İsimleri Üzerine Bir Deneme", *Fırat Havzası II. Folklor ve Etnoğrafya Sempozyumu, Bildiriler*, Elazığ, 1989, s. 323-350.

Harita-1 Haleb Sancağında Türkçe Yer adlarının Yayıldığı Sahalar

(Not: Harita, M.L. Venzke, "Special Use of The Title As A Renuë-Raissing Measure In The Sixteenth-Century Sancaq of Aleppo", *Journal of the Economic and Social History of the Orient*, XXIX (October 1986), s. 210'dan alınmış, ilaveler yapılmıştır.